

Līdz XXVII Vispārējiem latviešu dziesmu un XVII deju svētkiem atlikuši vien nedaudz vairāk par četriem mēnešiem. Svētki, kas notiks Rīgā no 30. jūnija līdz 9. jūlijam, noritēs Dziesmusvētku tradīcijas 150. gadskārtas zīmē. Dziesmu un deju svētku organizatori – Latvijas Nacionālais kultūras centrs – norāda, ka svētku nedēļā Rīgā ieradīsies 40 000 dalībnieku no 43 Latvijas pašvaldībām, kā arī citām pasaules valstīm, kur latvieši uztur un attīsta Dziesmu un deju svētku tradīciju. Desmit dienās viņi piedalīsies vairāk nekā 60 pasākumos: koru, deju kolektīvu, pūtēju orķestru, kokļu, tautas mūzikas, vokālo ansambļu, folkloras kopu u.c. koncertprogrammās, latviešu tautas tērpu skatē, tautas lietišķās mākslas izstādē un amatierteātru izrādēs. Svētkus klātienē (maksas un bezmaksas pasākumos) varēs vērot 500 000 apmeklētāju. Arī Limbažu novadā teju iknedēļu notiekošie deju, kuru un citi koncerti liecina par vērienīgā notikuma tuvošanos un mūsējo aktīvu gatavošanos tam.

Dziesmusvētku tradīcijas dalībnieki visus 150 gadus

Dažādu nozaru amatiermākslas kolektīvi nozīmīgajiem svētkiem gatavojas jau krietnu laiku, taču pašreiz sācies intensīvākais darba cēliens gan dalībniekiem, gan pašvaldībām. Mūsu novadā svētku koordinatore arī šoreiz ir Limbažu novada Kultūras pārvaldes kultūras metodiķe Mārite Saulīte. Viņa atzīst, ka, neraugoties uz sarežģīto *kovidpandēmijas* laiku, kolektīvos liels satraukums nav jūtams, viss notiek rīmti. – *Mūsu novads var lepoties ar stabilitāti un tradīcijām bagātīgu kolektīviem, kuri šādos svētkos piedalās jau ilgu laiku. Iespējams, tieši pandēmijas dēļ daudzi iespēju būti daļai no Dziesmu un deju svētku tradīcijas novērtē vēl vairāk. Tāpat tas ir dzinulis iesāktu tomēr nepamest. Un tikpat nozīmīgi ir stiprināt latviskās tradīcijas pašreizējās geopolitiskās situācijas dēļ,* – uzskata M. Saulīte. Viņa atgādina, ka Limbažu koriisti bija starp tiem nedaudzajiem, kuri 1864. gadā kājām devās uz Dikļiem, lai piedalītos Jura Neikena rikotajā dziesmu dienā. Šis un vēl citi līdzīgi sariņojumi vēlāk kļuva par pamatu pirmajiem Vispārējiem latviešu dziedāšanas svētkiem 1873. gadā, kuros piedalījās jau vairāki mūspuses kori. Tālāk arī mums Dziesmu svētku simtpiecdesmitgade ir zīmīga.

Šogad no Limbažu novada Dziesmu un deju svētkiem gatavojas aptuveni 1000 dalībnieku (no Siguldas novada Lēdurgas pa-

gasta – apmēram 100) no dažādām nozarēm. Kopējais dalībnieku un kolektīvu skaits gan vēl var nedaudz mainīties, jo papildus lielajiem koncertiem programmu kuplinās arī daudz mazāku norišu, piemēram, tautas mūzikas un vokālo ansambļu koncerti, amatier-teātru izrādes, folkloras diena un citas, kur dalībnieku sastāvs vēl tiek veidots. Tāpat gaidāmas arī nozaru repertuāra pārbaudes skates. M. Saulīte uzsver, ka skati allaž izturu- rejuši visi kolektīvi. Tomēr arī mūsu novadā ir daži deju kolektīvi, kuri sarežģītā pandēmijas laikā *pajukuši* un šogad svētkos nepiedalīsies – tādi ir Skultes kultūras integrācijas centra jauniešu deju kolektīvs Prieks, Alojasa Sānsolis, kā arī Lādezers.

Gājiena vadmotīvs šoreiz ir novadu dižošāšanās, jo tajā pirmo reizi satiksies jaunizveidotie Latvijas novadi. – *Visiem dots uzdevums sagatavot gan stāstu par sevi, gan izdomāt, kas ir galvenā kultūras bagātība, ar ko lepojaties. Par to vēl domāsim, jo mums šādu lietu ir ārkārtīgi daudz,* – stāsta sarunbiedre. Gājienā varēs piedalīties viss kolektīvs, ne tikai norišu dalībnieki. Domājams, ka Limbažu novads būs kupli pārstāvēts. Arī šoreiz pēc gājiena būs īpašs koncerts svētku dalībniekiem.

Lai gan lielākā daļa svētku organizatorisko jautājumu ir valsts pārziņā, ļoti daudz jāuzņemas pašvaldībām – gan organizato-

riski, gan finansiāli. M. Saulīte atklāj, ka bieži vien nepieciešams papildu atbalsts arī ēdināšanai, jo mēģinājumos slodze ir ļoti liela, tāpat jāorganizē transporta un citi jautājumi. Nupat uzsākta dalībnieku reģistrācija digitālajā sistēmā. Kā ierasts, tie kolektīvi, kuriem visu nedēļu būs intensīvi mēģinājumi (dejojāji, koriisti, pūtēju orķestru dalībnieki) nakšņos skolās. Limbažu novads pašreiz pieteicis trīs. Dejojājiem, visticamāk, par *mājām* atkal kļūs skola netālu no Daugavas stadiona, kas ir liels pluss. Arī koriistiem būs jau ierastā – Rīgas 89. vidusskola.

Neatņemama svētku daļa ir tērpi, lai sevi varētu parādīt godam. M. Saulīte ir gandarīta, ka daudzi kolektīvi izmantojuši iespēju piedalīties projektos (piemēram, Vidzemes lauku partnerības *Brasla* un biedrības *Jūrkanē*), lai iegūtu finansējumu jaunu tautastērpu vai to daļu šūšanai. Limbažnieki gan tajos nevar startēt, taču neesot gluži tā, ka kaut kā ļoti pietrūktu. Drīzāk vajadzīgi tērpu papildinājumi, kam finansējums pieprasīts šī gada budžetā. M. Saulīte uzsver, ka pašreiz kolektīviem notiek ne tikai mēģinājumi, bet arī daudz koncertu. – *Tajos dalībnieki nostiprina savu skatuves pieredzi, savukārt skatītājiem ir iespēja ielikties gaidāmo koncertu repertuārā un sajūst svētku noskaņu.*

Kas man ir Dziesmusvētki?

Arta Zunde, Limbažu kultūras nama direktore, Liepupes tautas nama jautkā kora *Pernigēle* dirigente: – Dziesmu un deju svētki mūsu nācijai ir svarīgākie. Lielajā kopkorī dziedot *Gaismas pili*, apzinos savu esību. Dziesmusvētku koris man ir kā dzīvības ķēde, jo tajā dziedājuši mani senči, nododot mantojumu nākamajam paaudzēm. Man tas ir visdārgākais mantojums un svētki dziesmai! Ikreiz tajos ar lepmumu valkāju savu Liepupes tautastērpu. Vēlu ikvienam kaut reizi būt lielajā kopkorī kā dalībniekam, lai izjustu emocijas, kādas var piedzīvot tikai tur!

Vitālijs Bogdanovičs, Salacgrivas kultūras centra pūtēju orķestra *Enkurs* vadītājs: – Dziesmu svētkos piedalos jau kopš agras bērnības, un ikreiz sajūtas ir tādas pašas. Gan toreiz, kad biju svētku dalībnieks, gan tagad, kad esmu pūtēju orķestra diriģents, šīs notikums man nozīmē piedzīvojumu un komandas darbu. Lielu atbildību par savu kolektīvu un svētkos notiekošo. Pašlaik, tos gaidot, es un kolektīva dalībnieki esam patīkami satraukti. Tiek ieguldīts liels darbs gan organizatoriski, gan apgūstot skaņdarbus. Orķestris ir kā dzīva būtne – tai ir emocijas, darba atmosfēra, smieklu brīži. Tas viss kopā ļauj sasniegt vēlamo rezultātu!

Inga Dreimane, Limbažu kultūras nama vidējās paaudzes deju kolektīva *Jampadracis* dalībniece: – Dejoju kopš 1. klases (bērnu deju kolektīvā *Varavīksne*), tālab Deju svētki ikreiz ir ļoti gaidīts notikums. Esmu piedalījies visos! Man tie vispirms saistās ar kopības sajūtu. Tas ir fantastiski – būt kopā ar tūkstošiem cilvēku, kuriem dejošana ir sirdslieta, un tās dēļ esam gatavi pakārtot visu pārējo. No sirds izbaudu visu svētku nedēļu – sākot ar mēģinājumiem ar pamatīgu darbu, nakšņošanu skolā gluži kā vienai lielai ģimenei, draudzēšanos ar citiem kolektīviem un beidzot ar uzstāšanās koncertos, kas sniedz vārdos grūti aprakstāmas sajūtas. Dziesmu un deju svētki ir nozīmīgs notikums visai manai ģimenei. Tā ir sirdslieta arī manam vīram Gatim, un šogad uz svētkiem atkal pošas dēls Kristaps. Tāpat ar prieku deju mūsu divpadsmitgadīgā meita Rezija, tālab pēc pieciem gadiem uz lielajiem svētkiem, visticamāk, brauksim visi. Ikvienu uzstāšanās, it īpaši lielos Deju svētkus, uzskatu par citīga darba augliem, tāpēc gatavošanās skaista- jam notikumam vienmēr sākas jau nākamajā dienā pēc iepriekšējiem svētkiem.

Inga Dreimane kopā ar vīru un dēlu Deju svētkos pirms pieciem gadiem

Limbažu novada amatiermākslas kolektīvi ceļā uz Dziesmu un deju svētkiem

Gaidāmi daudzveidīgi un latvisku vērtību piepildīti koncerti

Kaspars Adamsons

Taiga Ludborža

Taisa Aruma

Limbažu novads var lepoties, ka Dziesmu un deju svētku virsvadītāju un virsdiriģentu godā atkal ir vairāki ar mūspusi saistīti cil- vēki.

Limbažu koru aprīnķa virsdiriģents **Kaspars ADAMSONS** būs viens no virs- diriģentiem gan noslēguma koncertā *Ko- pā augšup*, gan koru lielkoncertā *Tīrums. Dziesmas ceļš*. Viņš atceras, ka nozīmīgs brīdis ceļā uz gaidāmajiem svētkiem bija pērnrudens, kad kori, tostarp Limbažu puses, beidzot varēja satīties kopmēģinājumos. Pašreiz šajās tikšanās reizēs ar koriem strā- dā Dziesmu svētku virsdiriģenti, *slīpējot* konkrēti viņiem uzticētos skaņdarbus. – *Tas ir ļoti nozīmīgi, jo reālitātē tiek apjausts, kā koriisti ir sagatavojušies un kur vēl jāpie- sargā,* – uzsver K. Adamsons. Diriģents piekūrt, ka šīs laiks ir intensīvs visiem ko- riem, jo īpaši jauktajiem, kuriem jāapgūst visvairāk dziesmu. – *Man nav šaubu, ka abos koncertos lieliski izskanēs latviskās vērtības – «Gaismas pils», «Lokaties(i), mežu galī» vai «Saulē, Pērkon, Daugavā». Būs dzirdami arī jaundarbi, pie kuriem jā- piestrādā vairāk, taču to ir salīdzinoši maz.* Sarunbiedrs novērojis, ka laikā pirms Dzies- mu svētkiem koriem jau atkal piepulcējušies jauni dalībnieki. Un pašreizējo pasaules no- tikumu laikā daudzi ikdienā vairāk piedomā, cik liela vērtība esam pašī, mūsu kultūra, va- loda un dziesmas.

Jāatzīmē, ka K. Adamsons kopā ar tēvu Āriju Šķepastu ir arī koru lielkoncerta *Tī- rums. Dziesmas ceļš* mākslinieciskie vadītā- ji – tieši viņu un režisora Jura Joneļa ideja uzvarēja konkursā par šī notikuma māksli- necisko koncepciju. Tas būs atsevišķs ko- ru koncerts Mežaparka estrādē ar apjomīgu programmu, līdzīgi kā tas ir deju nozarē. – *Šajā koncertā esam iecerējuši izcelt tau- tatziesmu kā kora dziedāšanas sākumu. Vē- lamies parādīt senākas un nesen radītas tau- tatziesmu apdares, kā arī to iedvesmotas oriģināldziesmas,* – koncerta ideju apraksta diriģents. Klausītāji dzirdēs arī pašreiz ak- tuālo autoru, piemēram, Ērika Ešenvalda, Raimonda Tigula, Jāņa Lūsēna, Raimonda Paula, Zigmara Liepiņa un citu darbus. Tos, iespējams, dziedās arī mūsu nākamās paa-

dzēs. Jāpiebilst, ka šajā koncertā piedalīsies galvenokārt jauktie, vīru un sievu kori. No mūsu novada – visi seši jauktie kori, kā arī *Ziedonis*, *Kalme* un Lēdurgas *Letegore*. K. Adamsons diriģēs četrus skaņdar- bus. Koru lielkoncertā – Imanta Kalniņa un Imanta Ziedoņa *Mūžu mūžos būs dziesma*, kā arī speciāli svētkiem radītu jaundarbu – Jāņa Lūsēna un Māras Zālītes *Sidrabā birzs*. Savukārt noslēguma koncertā – Jura Karl- sona un Friča Bārdas *Mana dziesma*, kuru izpildīs diriģentu koris, un Jāzepa Vītola un Ausekļa *Beverīnas dziedonis*. – *Man pašam Dziesmu svētki ir lielākā latviskuma apzinā-šanās, kāda vien iespējama. Emocijas, ko var gūt jebkurā no svētku norisēm, ikdienas mēģinājumos un koncertos nav iespējams sajūst. Tikpat svarīga ir apziņa, ka neesam vieni un kopā varam paveikt ļoti daudz.*

Limbažu deju aprīnķa virsvadītāja **Taiga LUDBORŽA** būs viena no deju lielkon- certa Balts, kā arī noslēguma koncerta vīrs- vadītājām. Horeogrāfe atklāj, ka vēl pirms mūsu novada deju kolektīvu skates 7. maijā kopīgs mēģinājums būs martā. – *Tad ska- tišos, kā sagatavotas dejas, vai sastāvi ir pietiekami. Nepieciešams pārliecināties, ka ejam pareizajā virzienā, un līdz skatei pa- spētu labot iespējamās kļūdas.* Viņa uzsver, ka arī deju kolektīvi visu sezonu strādā ar pilnu jaudu, jo apgūstamais repertuārs ir diezgan sarežģīts un prasa pamatīgu darbu. Programmā iekļauts salīdzinoši daudz jau- nu deju, A grupai tādu ir pat deviņas desmit. T. Ludborža novērojusi, ka Latvijā kopumā pēc *kovidpandēmijas* daudzu deju kolektī- vu vadītājiem biju jāpieņem pūles, lai atkal nodrošinātu pilnu sastāvu. Taču, cik zināms, vairuma mūspuses kolektīvu darbība ir sta- bila. Pašlaik daudzviet Latvijā dejojājiem ir ārkārtīgi aktīva koncertdarbība. Viņas pašas vadītie kolektīvi (Zemessardzes deju ansamblis *Bramani* un VPDK *Dižbramanis*) saņem aicinājumus uzstāties pat vairākās vietās ik nedēļu.

Nedaudz iezīmējot deju koncertu *Balts*, kas norisināsies *Arenā Rīga*, T. Ludborža, kura ir viena no mākslinieciskās concep- cijas vadītājām, stāsta: – *Tās ir 18 pilnīgi jaunas horeogrāfijas, kas “uzgleznotas”*

pie jaunradītas mūzikas kā uz baltu audek- la. Tajā skatuvišķā deja saplūst ar latviešu tēlotājmākslu. Šim koncertam pieteikušies arī vairāki mūsu kolektīvi (to daļība gan vēl nav apstiprināta simtprocentīgi): *Katvari, Rotadata, Jampadracis* un *Skulte*. Savukārt deju lieluzvedumā *Mūžīgais dzinējs* Dau- gavas stadionā tiks izdejotas gan jau tautā iemīļotas, gan Zeltas fonda dejas, kā arī 13 godalgotas jaunrades dejas. Horeogrāfe atklāj, ka pašai gatavošanās procesā mīļš darbs ir laukuma zīmējumu veidošana un viņa vairākus tādus radīs uzvedumam *Balts* un noslēguma koncertam Mežaparkā. – *Lai gan tas ir ārkārtīgi sarežģīts uzdevums, ku- ra “aizkulisēs” skatītajam nav redzamas, to ļoti izbaudu. Tā ir kolosāla prāta spēle ar radošu piesitienu!*

Deju pedagoģe, ilggadējā TDA *Katvari* un *Varavīksne* vadītāja **Taisa ARUMA** arī šogad būs viena no deju svētku Goda vīrs- vadītājām. Vaicāta par sajūtām, gaidot lielo notikumu, viņa sacīja: – *Tās ir neaprakstā- mas! Vispirms milzīgs lepnums par saviem dejojājiem un citiem mūsējiem, kuri ikdienā deju, dzied, spēlē, muzicē, un reizi piecos gados dodas un lielajiem svētkiem Rīgā. Šajā laikā, kad Ukrainā joprojām turpinās Krievijas sāktais karš, Dziesmu svētkiem ir īpaša nozīme. Mēs esam tik dažādi, ta- ču Mežaparka estrādē visus vienu un sīda. Tur vienkārsi ir jābūti!* Viņa atzīst, ka jūtas laimīga, jo bijusi visos svētkos, sākot ar 1965. gadu, kad piedalījās kopā ar Alūksnes ģimnāzijas kori, savukārt vēlāk viņu ar svētk- imu saista profesijas izvēle.

Jāpiebilst, ka šogad dalībai noslēguma koncertā *Kopā augšup*, kas norisināsies Mežaparka lielajā estrādē jeb *Sidrabā birzī*, uzaicināta piedalīties arī T. Arumas vadītā *Varavīksnes* grupa, uzstājoties ar *Subates* polku. – *Jūtos pagodināta par šādu aicinā- jumu! Tas maniem dejojājiem ir īpaši, jo līdz šim lielajā noslēguma koncertā līdztekus A grupas deju kolektīviem parasti dejojusi tikai labākie Rīgas bērnu deju ansambļi.*

Tiem, kuri brauks uz svētkiem šogad, T. Aruma novēl: – *Gatavojoties skatēm, sevi netaupiet! Strādājiet, strādājiet un vēlreiz strādājiet, jo tas atmaksājas!*

No Limbažu novada Dziesmu un deju svētkiem gatavojas aptuveni 1000 dalībnieku (provizoriski)

- Kori – 11
- Tautas deju kolektīvi – 21
- Pūtēju orķestri *Lemisele, Pociems* un *Enkurs*
- Folkloras kopas *Cielava, Delve* un *Skale*
- Tautas lietišķās mākslas studijas *Dzilna* un *Staicele*, biedrība *9 arodi*
- Tautas mūzikas kapelas *Cielavas spēlmaņi* un *Ziemeļmala*
- Ausekļa Limbažu teātris
- Limbažu Mūzikas un mākslas skolas kokaletāju ansamblis un Limbažu kultūras nama kokaletāju ansamblis *Kamenīte*
- Limbažu Bērnu un jauniešu centra kapela *Eži*

No Lēdurgas:

- sieviešu koris *Letegore*, vidējās paaudzes deju kolektīvs *Lēdurga*, jauniešu deju kolektīvs *Metienriņš*, folkloras kopas *Putni* un *Lielī Putni*, vokālais ansamblis *Lēdurgas vīri*.

Dāmu paradīze palīdz sapost dejojājus Latvijā un ārzemēs

Ikviens tautas deju kolek- tīvs un koris zina – lai apgūto repertuāru godam parādītu kon- certos un arī Dziesmu un deju svētkos, neiztikt bez skaistiem tērpiem. Liela daļa mūspuses kolektīvu ir skaisti apģēr- ti, pateicoties tepat Limbažos strādājošajam šūšanas salonam *Dāmu paradīze*. Tā īpašnieci Daigu Griķi *Auseklis* uzrunāja brīdī, kad viņa devusies atpū- ties ārpus Latvijas. Tomēr izrā- dās, ka darāmā ir tik daudz, ka vainagi Ādažu dejojājam top pat ceļojuma laikā! Viņa atzīst, ka pieprasījums pēc tautastēr- piem pašreiz nudien ir ļoti liels un pasūtījumi ieplānoti līdz pat oktobrim. Tiesa, darba saistība ar tautastērpu darināšanu nav trūcis arī iepriekš. – *Kovidkrīzi neesam izjutuši!* – teic šuvēja. Pēdējā laikā izteikti daudz sūti vīru mēteļi – pie jauniem tiku- ši Tautas deju ansamblī *Gatve, Vektors, Raitais solis*, pašreiz tie vēl top Ādažu vidusskolas un Ulbrokas vidējās paaudzes dejojājiem. Bieži tiek pasūtīti pilni tērpu komplekti. Tā kā uzņēmums nereti piedalās iepirkumu konkursos, jūtam, ka kolektīvu vēlnes ir ļoti dažādas. Vajadzējis sūt arī tā- dus tērpus, kuru pamatā ir muzeju krājumos atrasti paraugi, tāpat klienti mēdz meklēt dzimtajai vietai vistuvāko novadu tērpus. Šuvēja savā darbā izmanto pamazām uzkrā- tās daudzās grāmatas un citus materiālus. Šoruden salons atzīmēs savu 30. gadskārtu, tālab laika gaitā izveidojusies laba sadarbība ar vairākām pašvaldībām, ir daudz pastāvi- go klientu. Lielā apjoma dēļ šuvēja ir ļoti pateicīga uzticamajiem palīgiem, kuri nāk talkā lielākajos sastrēguma brīžos. – *Atrast papildu šuvējas ir teju neiespējami, jo Lat-*

Limbažos tapuši Augšzemes vainagi, ar ko nu rotājas TDA *Katvari* meitas

vijā gandrīz vairs nav skolu, kurās māca šo arodu, – viņa secina.

Vēl D. Griķe atklāj, ka pēdējos gados īpaši daudz pasūtījumu saņemts no ārzemēs dzīvojošo latviešu kolektīviem, kuri vēlas saposies Dziesmu un deju svētkiem. Līdz- tekus mūsu kolektīviem pie jauniem tērpiem nesen tikuši, piemēram, Čikāgas latviešu tautas deju kopa *Mantinieki*, bērnu kolek- tīvs no Losandželosas, TDA *Ziemeļblāzma* Dānijā, vēl top tērpi Briseles latviešu dejo- tājiem. – *Pērgad uz ārzemēm nosūtīts tik daudz darbu kā vēl nekad!* – stāsta D. Griķe un sirsnīgi piebilst, ka savējos tomēr cenšas atbalstīt vairāk un nepieciešamo allaž mēģi- na sarūpēt ātrāk.

Pielikuma redaktore Laila PAEGLE, tekstu autore Aiga EVERTOVSKA.
Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.
Par «Pārmaiņas tuvplānā» saturu atbild projekta īstenotājs SIA «Izdevniecība Auseklis».
Tirāža – 3450 eksemplāru.